

December 2011

info

CSV Sydøstfyn

Stella Grevy (tv) og Mie Meyer passer café en dag om ugen som led i deres 3-årige ungdomsuddannelse på CSV Sydøstfyn.

Den klarer vi!

CSV Sydøstfyns elever redder luknings-truet café i Nyborg og får samtidig jobtræning.

Side 2

Jeg skal ikke have et barn foreløbigt

6 unge har været på kursus og prøvet at passe en babysimulator.

Side 4

Lykkelig for undervisningen

Da Tage Jørgensens beskyttede beskæftigelse blev lukket, kontaktede han CSV Sydøstfyn og bad om at blive kurst.

Side 5

Matematik på elevernes præmier giver resultat

Forsøgsundervisning giver viden og erfaring til udviklingsarbejde om talblindhed.

Side 6

Samarbejdsprojekt for skrøbelige unge har succes

Jobcenter Nyborg og CSV Sydøstfyn hjælper svage unge videre med skræddersyet, individuel undervisning.

Side 8

Nu har jeg lyst til at stå op om morgenen

Jan Christensen er med i projekt for skrøbelige unge og har fået en mødeprocent på 100.

Side 9

CSV Sydøstfyn bliver delt 1. januar 2012

Efter 5 år som CSV Sydøstfyn bliver centret delt mellem Nyborg og Svendborg kommuner.

Side 10

Vi skal videre!

Der er ikke meget fokus på sygdom, når tre senhjerneskadede mødes til undervisning.

Bagsiden

Den klarer vi!

Elever fra CSV Sydøstfyn redder lukningstruet café og får jobtræning, som gør dem kvalificeret til at arbejde i et køkken

- **Majbrit, hvordan skal** tallerkenerne vende i opvaskemaskinen?

- Majbrit, var det remoulade eller ketchup, der skulle med pomfritterne?

- Majbrit, hvordan er det nu, at pomfritter staves?

Spørgsmålene flyver gennem køkkenet i cafeen ved botilbuddene på Skaboeshusevej i Nyborg – det tidligere Strandvænget. Her er tre elever fra CSV Sydøstfyns ungdomsuddannelse i Nyborg i fuldt sving:

Viktor Moestrup fylder opvaskemaskinen. Mie Meyer klarer en bestilling på to store bakker pomfritter, og Stella Grevy noterer bestillingen i cafeens regnskabsbog.

Deres omdrejningspunkt er lærer og vejleder på CSV Sydøstfyn, Majbrit Bisgaard Nielsen, som storsmilende svarer på alle spørgsmål og tålmodigt giver råd og vejledning.

Elever og lærere på CSV Sydøstfyn har reddet cafeen fra at lukke. Samtidig har CSV Sydøstfyn fået en arbejdsplads, hvor eleverne kan få jobtræning og kompetencer, som kvalificerer dem til at arbejde i et køkken.

- Vi fik sidste år en melding om, at cafeen skulle lukke, fordi der ikke var råd til lønnet arbejdskraft. Det eneste alternativ var en eller anden form for frivillig arbejdskraft, siger Majbrit, som straks så mulighederne:

- Jeg syntes, det var den bedste jobtræning, vores elever kunne få. Vi har prøvet at etablere en arbejdsplads på CSV Sydøstfyn, men det er svært at skabe et autentisk miljø. Det betyder noget, at man skal ud af de vante omgivelser og møde på arbejde, siger hun.

CSV Sydøstfyn meldte ind, og tre dage om ugen kommer et hold

elever og holder cafeen åben fra 9 til 13.

De øvrige dage og alle eftermiddage fungerer café-lokalet som kulturhus for beboerne, og min drøm er, at nogle af eleverne bliver så gode, at de selv kan passe cafeen som fritidsjob i kulturhusets åbningstid, siger hun.

Majbrit er tovholder og står for bl.a. varesortiment og indkøb. – Vi får 33 procent af indtjeningen, siger hun.

– Desuden har vi taget rengøringstjansen, og lønnen herfra får vi oveni. Pengene går i klassekassen og giver os lidt mere frihed i det daglige.

Vi har f.eks. været i København og på adventure- og teambuilding-center - og vi skal holde julefrokost på Café Danehof.

Vores kunder er beboere og medarbejdere fra botilbuddene. Nogle af beboerne har multihandicap og ikke noget sprog, så café-eleverne får nogle gode, sociale kompetencer.

Viktor Moestrup i gang med opvasken.

Stella Grevy noterer en bestilling i regnskabsbogen og får hjælp fra lærer Majbrit Bisgaard Nielsen til at stave pomfritter.

Café-jobbet er et tilvalgsfag på ungdomsuddannelsen, og det er populært. Dagens hold mangler to elever, men klarer alligevel alle arbejdsopgaver i højt humør med mange smil og muntre bemærkninger.

Viktor er 17 år og fra Gislev. Det er hans første år på ungdomsuddannelsen, og han er glad for café-arbejdet. – Jeg kan lide det hele, men det bedste er frokosten, siger han.

- Vi har det hyggeligt, og dagen går hurtigt, siger Mie. Hun er 21 år og fra Nyborg. Hun er med på café-holdet for anden gang, fordi hun drømmer om et job i et køkken. Hun er færdig på ungdomsuddannelsen til jul og skal så i 4 måneders praktik i cafeen på Nyborgværkstederne.

I juni gik hun sammen med 10 andre café-elever op til hygiejnebevis-prøven og var blandt de 8, der bestod.

– Når man har taget beviset, må man tilberede mad, så derfor er vi nu begyndt at sælge pølser, pomfritter og sandwich, siger Majbrit. - Beviset gør det nemmere at komme i praktik i et køkken, og også Viktor og Stella vil gerne på hygiejnekursus og op til prøve.

Stella er 18 år og fra Kerteminde. Hun startede på ungdomsuddannelsen efter sommerferien og siger: – Jeg kan godt lide arbejdet i cafeen, og vi har det rart. Jeg vil gerne lære noget om økonomi, og hvordan man bruger sine penge. Nogen opgaver i køkkenet er sjovere end andre, men indtil videre har jeg kun prøvet sjove opgaver.

- Der er frit valg af arbejdsopgaver, når man møder ind, og de lidt kedelige opgaver deles vi om, siger Majbrit. - Jeg prøver at lave så lidt som muligt. Det skal jo helst være eleverne, der klarer det hele.

Det siger kunderne

”Det er godt, at cafeen er kommet op at stå igen, og jeg håber, at den får lov til at fortsætte.”

Sanne Lundkjær, vaskeriet

”Jeg har hjemmedag fra Nyborgværkstederne, og så er det dejligt med noget grillmad og en cola.”

Pia, beboer i hus 27

”Det er dejligt, at man igen kan komme herover og købe noget - og specielt da for beboerne.”

Elin Gram, medarbejder i Børnehuset

”Vi er meget glade for, at der er åbent, for tit er automaten tom, eller der er ikke noget, vi bryder os om. Vi kunne også godt tænke os, at man kunne købe en varm ret.”

Phatcharin og Rea, medarbejdere

Mie Meyer modtager bestilling fra en kunde.

Dejligt at se de unge i sving

- Det er dejligt at se de unge i sving i cafeen og opleve, at de synes, det er sjovt, siger Carl Lykke Jensen. Han er forstander for Østerhuse, der består af en række aktivitets- og samværstilbud - herunder cafeen - som beboerne i botilbuddene på Skaboeshusevej benytter.

Han er også idé-mand til café-aftalen med CSV Sydøstfyn:

- Da vi ikke havde lønkroner til personale i cafeen, begyndte jeg at spekulere på, om vi kunne finde frivillige, som samtidig kunne bruge arbejdet i cafeen til at opøve nogle kompetencer, siger han. – Derfor kontaktede jeg CSV Sydøstfyn, som heldigvis slog til.

For os er det vigtigt at have et samlingssted, hvor beboerne kan købe lidt at spise, og jeg er glad for, at det passer fint sammen med, at de unge kommer ud og prøver at være i job.

– Det eneste, vi kunne ønske os, er mere åbningstid om eftermiddagen, hvor der er flest kunder. Men det harmonerer jo desværre ikke med de unges skoleliv, siger Carl Lykke Jensen.

Kære læser!

Ordet individ stammer som så meget andet fra latin (in-dividuum = u-delelig), og det er netop grundpillen i CSV Sydøstfyns pædagogik og didaktik.

Det er altid det enkelte, udelelige individ, det enkelte hele menneske – i modsætning til den uniformerede flok - der er i centrum for al vores undervisning.

Vi har ikke en facitliste i form af generelle læseplaner og læringsmål. Vi skaber selv de individuelle planer og læringsmål sammen med vores brugere, og den individuelt tilrettelagte undervisning har altid som mål at hjælpe den enkelte til at udfolde sit livspotentiale.

Samlebåndundervisning er i vores verden et ukendt fænomen - sådan som det også fremgår af artiklerne i dette nummer.

CSV Sydøstfyn er ikke u-delelig, må vi sande. Pr. 1. januar 2012 bliver vi delt mellem Nyborg og Svendborg. Men vi ser frem til at fortsætte vores samarbejde hen over kommunegrænsen. Hvis grænserne ikke er større, må det være muligt fortsat at kunne samarbejde og berige hinanden.

Jens Schrøder
Centerleder
CSV Sydøstfyn

Info December 2011
Nyhedsbrev fra CSV Sydøstfyn
Udkommer tre gange årligt
Ansvarshavende redaktør: Centerleder Jens Schrøder
Fotos: fagfoto grafen.dk
Tekst: Bente Hjørth Chr.
Layout: Grafisk Afdeling, Svendborg Kommune
Tryk: Trykteam

Baby – skal skal ikke

CSV Sydøstfyn tilbyder kurset ”Baby – skal, skal ikke” to gange om året til elever, der ønsker at få en baby.

Ophavskvinde til kurset er lærer Else Starbæk Olsen, CSV Sydøstfyn. Som mangeårig underviser for unge, ressource-svage mødre har hun ofte ønsket, at de unge havde været bedre klædt på, før de traf beslutning om at få et barn.

Da hun hørte om babysimulatoren, fik hun ideen til et kursusforløb, og efter et succesfuldt pilotkursus på CSV Sydøstfyn i 2008 blev BabysimulatorTeamet Svendborg oprettet. Det består af Else Starbæk Olsen og sundhedsplejerske Jette Bonde Schaarup, som også var med i pilotkurset.

De kører gruppekursus og individuelle forløb for dels ressource-svage unge, dels sårbare, normalt begavede unge, og de har formuleret et sæt etiske spilleregler for at sikre de unges værdighed og ret til selv at træffe valg.

På grund af stor efterspørgsel fra professionelle, der selv ønsker at holde kurser og forløb i deres egne kommuner, har teamet tillid udviklet et kursus for professionelle.

Se eventuelt mere på www.babysimulator.dk

Jeg skal ved gud ikke have et barn foreløbigt!

- **Da jeg fik ham**, græd jeg af glæde. Jeg var så lykkelig og glad. Og da jeg skiftede ham for sidste gang og skulle sige farvel til ham, græd jeg også - fordi jeg var så ked af det, siger Anne A. Christensen, 20 år.

Hun er elev på CSV Sydøstfyns 3-årige ungdomsuddannelse i Svendborg og er på et tre ugers kursus ”Baby – skal, skal ikke”, som er et tilbud til elever, der drømmer om at få en baby.

Sammen med de fem andre på holdet fik Anne for en uge siden en babysimulator.

Det er en datastyret babydukke, der kræver omsorg dag og nat med mad, bleskift, trøst mv. - nøjagtig som en rigtig baby. Anne kaldte ham Viktor og havde ham i to døgn, før hun bad om at få slukket for ham:

- Jeg kunne bare ikke klare det mere, siger hun.

- Et barn kræver meget mere af sin mor, end jeg havde forventet. Det var megasvært at udskyde mine egne behov, og min kæreste blev sur, fordi jeg ikke havde tid til ham og tid til at tage telefonen.

Jeg blev træt og stresset. Jeg havde svært ved at styre mine følelser og blev gal og sur og ked af det.

Anne A. Christensen med sin babysimulator Viktor.

Min drøm var at blive gift og få et barn - men nu skal jeg ved gud ikke have et barn foreløbigt!

Da kurset startede, ønskede alle seks elever at få en baby – men efter at have passet babysimulatoren besluttede de alle at udskyde deres drøm på ubestemt tid.

Den elev, der mest brændende ønskede sig et barn, bad om at få slukket for sin simulator efter tre timer.

- Nu har jeg erkendt, at jeg ikke skal have barn, sagde hun. Og tilføjede: - I hvert fald ikke nu.

- Hun havde ventet et helt år på at komme på kurset, og hun var den, der havde de stærkeste følelser på at måtte opgive sin drøm, siger kurssets lærere, Else Starbæk Olsen og Mette Høffner.

Kun én elev havde simulatoren i de fire døgn, der var afsat til pasning. De øvrige bad om at få slukket deres simulator efter henholdsvis 10 timer og to døgn.

- **Målet med kurset** er ikke at skræmme de unge fra at få en baby, men at give dem en reel erfaring med det at have en baby og dermed give dem et bedre beslutningsgrundlag, når de overvejer at få et barn. For det er vigtigt for de unge, at de får deres egne erfaringer og tager deres egne beslutninger, siger de to lærere.

Kursets første uge er forberedelse til forælderrollen – drømme og mål, moderens og babyens behov, besøg i en vuggestue mv.

Fredag er de unges forældre og andre pårørende inviteret med i undervisningen, så de kan bakke op, når de unge får babysimulatoren med hjem.

Uge to er pasning af simulatoren med hjemmebesøg af en sundhedsplejerske, samvær i mødregruppen og tur med barnevognen.

- Når en elev vælger at få slukket for sin babysimulator, begynder efterbearbejdningen: Hvad har jeg lært, og hvordan kommer jeg videre? For det er vigtigt, at de unge bliver samlet op og får hjælp til at komme videre, siger de to lærere.

Nye mål og andre ting at se frem til er på programmet i den sidste uge – men også, hvad der sker, hvis man ikke selv kan passe sit barn, bl.a. med besøg på et spædbørnehjem.

Tage Jørgensen og lærer Berit Johnsen.

Jeg er lykkelig for undervisningen

- **Min plan er at gå her**, til jeg bliver 75!

Tage Jørgensen, 66 år, smiler stort til lærer Berit Johnsen, CSV Sydøstfyn. Hun smiler tilbage, men siger: - Desværre!

Stedet er CSV Sydøstfyns undervisningslokale på Holbøllsminde Dagcenter i Svendborg, hvor Tage er alderspræsident på Berits hold for mennesker med en sindslidelse.

- Målet med undervisningen er, at kursisterne bliver i stand til at mestre deres tilværelse, siger Berit. - Vi evaluerer mindst to gange om året, og når vi synes, at vi er kommet så langt, som vi kan, stopper vi.

Tage blev syg midt i livet. Forud var gået et spændende arbejdsliv, som startede med en uddannelse som maskinarbejder og derpå realisering af en drøm om at arbejde med film.

Et tilfældigt møde med Ove Sprogø blev til et job på et filmteknisk laboratorium i København.

- Senere blev jeg kameraassistent i Palladiums filmstudier og mødte Erik Balling, som tilbød mig job på Nordisk Film, siger Tage. - Her var jeg i 10 år og var bl.a. med til at lave de sidste tre Olsen Bande-film. Men sidst i 80'erne kom den ny teknologi, og alle kameraassistenter røg ud, så jeg tog tilbage til Svendborg og fik job som maskinarbejder.

Sygdommen meldte sig i 90'erne, og Tage fik beskyttet beskæftigelse. Men hans værksted lukkede i 2009:

- Jeg blev arbejdsløs og var klar over, at jeg med min alder aldrig ville komme i arbejde igen, så jeg havde brug for noget i stedet for arbejdet. Jeg havde hørt om undervisningen for sindslidende, så derfor kontaktede jeg CSV Sydøstfyn og bad om at være med.

- Jeg er meget lykkelig for undervisningen. Jeg kommer ud, møder andre, lærer noget, som jeg kan bruge, når jeg kommer hjem – og jeg får mere selvværd, siger han videre.

- Jeg vil gerne have mere undervisning end de 3 timer, jeg får om ugen, men det kan ikke lade sig gøre, så jeg har valgt computer, fordi jeg har brug for at kunne surfe på nettet og podcaste musik. Jeg har nemlig et jazzprogram i Radio Aktiv 106,5 Mhz fast den anden søndag i måneden kl. 13-14.

Computeren har åbnet en helt ny verden for mig. Vi startede med internettet og derefter tekstbehandling. Så fik jeg en mailadresse og lærte at sende mails. Jeg fik hjælp til at få en netbank, og nu kan jeg selv betale mine regninger hjemmefra og se min e-journal. Det er et fantastisk medie!

Jeg har også fået hjælp til at købe min egen bærbare computer. Lige nu er jeg i gang med at lære at bruge biblioteket på internettet.

- **For nogen kursister** er det for svært psykisk at komme på biblioteket, men via internettet kan de søge og bestille bøger og så nøjes med at afhente dem, siger Berit.

Hun laver små instruktionsvideoer til kursisterne, så der er hjælp at hente til bl.a. NemID og biblioteket, hvis de går i stå derhjemme.

Videoerne ligger i en fællesmappe på nettet. - Her lægger jeg også små instruktioner og besvarer spørgsmål fra kursisterne, siger hun. - Fællesmappen er desuden ment som inspiration til at have kontakt med hinanden.

Når man er syg, er man bange for at åbne sig, bange for at falde igennem. Derfor prøver jeg at fremelske det sociale og kommunikationen. Vi har også lidt fælles undervisning, hvor kursisterne skal tale med hinanden.

Undervisning for sindslidende

CSV Sydøstfyn tilbyder kompenserende specialundervisning for unge og voksne med en sindslidelse.

En sindslidelse medfører ofte social isolation samt manglende viden og færdigheder på områder, der almindeligvis anses for mere eller mindre kendte af alle. Desuden føler man ofte, at tingene er uoverkommelige, ligesom der ofte er problemer med koncentration, hukommelse og det at være vedholdende.

Undervisningen fokuserer på sindslidelsens virkninger og konsekvenser, og derfor er det ikke altid nødvendigt at have en diagnose for at kunne deltage i undervisningen.

Målet for undervisningen fastlægges i tæt samarbejde med den enkelte kursist og er f.eks.:

- At blive parat til videre uddannelse.
- At få tilknytning til arbejdsmarkedet.
- At kunne færdes i større grupper i forbindelse med undervisning og fritid.
- At få en bedre koncentration og hukommelse.
- At komme ud af social isolation.
- At få et meningsfuldt hverdagsliv.

Vi underviser på små hold, hvor der bliver taget hensyn til den enkeltes behov. Enkeltmandsundervisning kan forekomme i en kortere periode.

Når tallene driller

Der er udarbejdet et lille hæfte – ”Når tallene driller” - om forsøgsundervisningen på Svendborg Erhvervsskole.

Her fortæller tre af eleverne om deres problemer med matematik, hvordan de har oplevet undervisningen – samt hvad den har betydet for dem. Og deres faglærere beskriver en afsmittende virkning på den øvrige undervisning.

Forsøgsundervisningens to lærere, Per Horne og Karin Jessen, fortæller om deres oplevelse af undervisningen og videregiver deres konklusioner og anbefalinger.

Tillige beskriver Per Horne, hvordan det er at være matematiklærer i en klasse med 22 elever, hvoraf der altid er et par stykker, som prøver at sidde og gemme sig og skjule, at de ikke kan matematik.

Hæftet ligger i pdf på CSV Sydøstfyns hjemmeside på webadressen www.csvsydostfyn.dk > Nyt > Pressemeddelelse 3. november > Den røde linkboks til højre

Hæftet kan også rekvireres på CSV Sydøstfyn på mailadressen csvsydostfyn@svendborg.dk eller tlf. 6223 4900.

– Hvis der var noget, vi ikke forstod, så prøvede lærerne at forklare os det på en anden måde – og sådan blev de ved, indtil vi forstod det, siger Alex Lindsey, som mere end fordoblede sin kunnen. Her sammen med sin faglærer Elena

Petersen, som siger: - Jeg er benovet over, at det har kunnet lade sig gøre at nå så langt på så kort tid, og at eleverne ikke skal tilpasse sig matematikken, men at matematikkens skal tilpasse sig elevernes individuelle læringsstil.

Matematik på elevernes præmisser giver resultat

Hvis elever med svære matematikproblemer får undervisning på deres egne præmisser, kan de fleste rykke så langt, at de får den nødvendige forståelse for matematik og kan gennemføre en uddannelse.

Det viser 10 ugers forsøgsundervisning med et lille hold elever på Svendborg Erhvervsskole.

Undervisningen blev tilrettelagt og udført i samarbejde med CSV Sydøstfyns FVU-afdeling, som siden 2009 har arbejdet med at afdække talblindhed og matematikvanskeligheder i samarbejde med førende eksperter på området.

8 elever deltog i undervisningen, og de havde to lærere – matematiklærer Per Horne, Svendborg Erhvervsskole, og FVU-matematiklærer Karin Jessen, CSV Sydøstfyn.

Eleverne fik to lektioners undervisning to gange om ugen efter skoletid, og det svarer til i alt 30 klokke timers undervisning.

5 elever gennemførte, og de tre, der

havde størst problemer med matematik, næsten fordoblede eller mere end fordoblede deres kunnen. De øvrige to rykkede sig henholdsvis 20 og 50 procent.

En af eleverne har på grund af sine gode resultater valgt at stoppe på erhvervsskolen og starte på en fuld HF for at prøve at realisere sin store drøm om at blive politibetjent.

- Vi fandt ud af, at vi skulle starte helt nede på bunden. Gøre det meget enkelt og også uddannelsesrelevant. Ingen æbler og bananer, men træ, stumper af spånplader og andre ting fra elevernes hverdag, siger forsøgsundervisningens to lærere, Karin Jessen og Per Horne.

- For de fleste elever var det grænseoverskridende at skulle besvare vores spørgsmål, fordi de i folkeskolen havde prøvet at gætte, når læreren spurgte – og jo som oftest gættet forkert. Derfor lavede vi øvelser, hvor de skulle gætte f.eks. dimensioner, for at skabe en kultur, hvor der var ok at gætte forkert.

Da vi kom til rum, droppede vi alt, hvad

- Jeg har fået en bedre forståelse for matematik, fordi jeg har fået tid til at forstå det. Nu kan jeg løse opgaver, som jeg ikke tidligere kunne finde ud af, og det giver en vis selvtilid. Lærerne på holdet gav sig ordentlig tid. De fandt ud af, hvordan hver enkelt af os skulle have tingene forklaret – og de forklarede det samme på forskellig måde til os hver især, siger Nikolai Seier Helsted.

der stod i lærebøgerne. Vi tog figurer i hænderne, og når vi havde styr på at regne arealet ud, kunne vi sætte højde på. På den måde snakkede vi formler, uden at eleverne opdagede det som formler.

- Jeg vil ikke påstå, at vi kan lære alle matematik, men vi kan komme rigtig langt, siger Per Horne. – Jeg tænker sommetider, at det her kan vi ikke gøre noget ved. Og det er jo rigtigt, hvis vi gør, som vi altid har gjort.

Det er først, når vi gør tingene på en anden måde og giver andre vilkår, at der sker noget. Som i vores forsøgsundervisning, hvor det er ok med to lærere til 8 elever.

For de unge betyder undervisningen, at de bliver i stand til at gennemføre en helt normal uddannelse og få et normalt liv med et almindeligt arbejde.

Alternativet er i mange tilfælde en fremtid på overførselsindkomst, hvor man føler sig til overs og uden udsigt til uddannelse og job.

- I dag har politikerne kun fokus på dansk, men for en håndværker er matematik væsentligt vigtigere end dansk, siger Per Horne videre. - Det er et spørgsmål om at være i stand til at udføre det arbejde, som man skal. Her betyder evnen til at formulere sig ikke så meget.

Hvis man vil give børn og unge med matematikvanskeligheder den samme hjælp, som man i dag giver dem, der har problemer med at læse og skrive, vil man kunne flytte rigtig mange unge!

Forsøgsundervisningens gode resultater har ført til, at endnu et lille hold elever på Svendborg Erhvervsskole er startet på helt samme vilkår som forsøgsholdet, og skolen overvejer at gøre undervisningen permanent.

Talblindhed

CSV Sydøstfyn har en stor FVU-afdeling, som siden 2009 har stået i spidsen for et udviklingsarbejde om talblindhed og matematikproblemer i samarbejde med førende eksperter på området og med støtte fra Undervisningsministeriet.

– Forsøgsundervisningen har givet os vigtig viden og erfaring til vores udviklingsarbejde, siger CSV Sydøstfyns vicecenterleder, Jens Storm, der samtidig er leder af FVU-afdelingen.

- Et af målene er – gennem forsøgsundervisning – at skabe en målrettet undervisning for mennesker med tal- og matematikproblemer. Derfor har vi brug for at afprøve, hvad der skal til for at give den nødvendige forståelse for tal og matematik, og vi er positivt overraskede over resultatet af undervisningen på Svendborg Erhvervsskole.

En af eksperterne fra udviklingsarbejdet, matematikkonsulent Pernille Pind, var med til at tilrettelægge forsøgsundervisningen og fulgte den tæt, ligesom hun deltog i evalueringen.

– Før gik jeg og havde det skidt med, at jeg ikke kunne blive færdig med matematikken. Jeg var bange for, at jeg ikke ville bestå, så jeg kunne blive færdig med grundforløbet og komme ud og få en læreplads. Nu tror jeg, at jeg kan klare det! siger Ann Sofie Nielsen, der næsten fordoblede sin kunnen inden for matematik. Her sammen med sin faglærer, Helle Ersing.

Projekt for skrøbelige unge giver resultater

Jobcenter Nyborg og CSV Sydøstfyns Nyborg-afdeling har succes med et samarbejdsprojekt for skrøbelige unge på kontanthjælp.

Projektet er målrettet den svageste gruppe af unge, som ikke magter Jobcentrets aktiveringstilbud for svage borgere og derfor let ender i social isolation som førtidspensionister.

Gennem skræddersyet individuel undervisning på CSV Sydøstfyn bliver de unge støttet og hjulpet på vej til at kunne klare videre uddannelse eller et job.

- Og det rykker virkelig for de unge. Ja, for nogen af dem rykker det i helt ekstrem grad, siger CSV Sydøstfyns projektteam, Susanne Fabech og Jens Andreassen, som begge er speciallærere med mange års erfaring i at undervise svage unge og voksne.

De kan næsten ikke få armene ned i begejstring over de gode resultater.

- I starten var det så meget op ad bakke, at vi nogle gange tvivlede på, at det kunne lykkes, men når så en kursist rigtig flytter sig, så er det det hele værd, siger de.

En af de unge starter ifølge planen uddannelse pr. 1. januar, og en lille gruppe starter nu på brobygning med det mål at starte uddannelse til august 2012.

Forud for projektet blev der gennemført et pilotprojekt med fem unge, og resultaterne herfra var så gode, at Jobcenter Nyborg og CSV Sydøstfyn var enige om at fortsætte.

- En af erfaringerne fra pilotprojektet var, at gruppen på fem var for lille, siger de to lærere. - De bedste resultater får vi, når vi har mulighed for at gruppere de unge, så de kan have nytte af hinanden, spejle sig i hinanden og være rollemodeller for hinanden. De skal opleve at være sammen med ligestillede, som de kan indgå i sociale relationer med, og det skal være muligt at flytte unge fra én gruppe til en anden.

De unge har nemlig vidt forskellige ressourcer og problemstillinger,

Susanne Fabech

Jens Andreassen

ligesom deres baggrund og livsvilkår er meget forskellig. F.eks. er en del af dem overordentlig skrappe rent fagligt.

Vi har nu 19 unge i projektet, og det er et antal, som fungerer rigtig fint. De er delt i tre grupper, som vi prøver at gøre så homogene som muligt: Der er en stor gruppe, som får undervisning to dage om ugen med to lærere på, og to mindre grupper, som får undervisning en dag om ugen af én lærer.

Blandt projektets 19 deltagere er der helt unge, som har afsluttet folkeskolen eller en gymnasial uddannelse. Andre har været i gang med flere uddannelser – bl.a. på universitetet. Enkelte har været i fast arbejde, mens mange har været ind og ud af forskellige job og aktiveringstilbud.

En del har haft ringe opvækstvilkår, som har givet personlighedsforstyr-

relser. En del har svært ved at fungere socialt. De har f.eks. lige klaret sig igennem en ungdomsuddannelse, men når de skal i videre uddannelse eller i job og selv skabe kontakter, så murer de sig inde og bliver socialt isolerede.

Men fælles for dem alle er, at de er meget sårbare og skrøbelige med en eller anden form for psykisk vanskelighed.

De unge bliver ikke pakket ind i vat:

- Vi spørger direkte til de ting, der gør ondt. Spørger den enkelte, om han eller hun har spiseforstyrrelser eller er blevet seksuelt misbrugt, siger Susanne Fabech, som også er uddannet vejleder. - Hvis jeg ser en arm med skæremærker, tager jeg fat i den og spørger: "Hvorfor skærer du dig?"

For vi kan ikke give vores kompenserende specialundervisning, uden at vi kommer ind og får sat ord på, hvor det gør ondt i livet. Vi skal jo finde de temaer og emner, som kan fange den enkelte unge, så han eller hun kan opleve en glæde ved at lave noget og indgå i en social sammenhæng.

Gennem undervisning, aktiviteter og individuelle projekter skal vi hjælpe de unge til at finde et håb, der kan blive til et fremtidsmål med en række delmål.

Jens Andreassen er IKT-vejleder og bruger nettet som et redskab i undervisningen: - Vi har en fælles lukket platform, hvor vi kommunikerer og bl.a. registrerer fravær, så alle selv kan følge med i, hvordan det ser ud, siger han.

- Alle skal have et individuelt projekt i gang, og her bruger vi meget ofte nettet. Det kan f.eks. være at skrive et digt eller formulere sig på anden måde. Nogen har brug for at repetere skolefagligt stof eller prøve kræfter med emner, der er relevante for en fremtidig uddannelse. Andre undersøger begreber og sammenhænge af eksistentiel og filosofisk karakter og fremlægger det for holdet. Og for nogen kan det være værdifuldt at tegne et mindmap-"portræt" af sig selv. Det giver oversigt over ens sociale og faglige netværk samt interesser og ressourcer.

I alle tilfælde gælder det, at vi hele tiden følger op, så de unge oplever et sammenhængende flow, der fastholder og udvikler dem.

Nu har jeg lyst til at stå op om morgenen

- I første omgang gik det ikke. Jan var her én gang og havde 27 undskyldninger, når vi tog kontakt til ham for at få ham til at komme til undervisningen.

Men nu kommer han!

Speciallærer Susanne Fabech præsenterer Jan Christensen, som er med i Jobcenter Nyborg og CSV Sydøstfyns samarbejdsprojekt for skrøbelige unge. Hun udgør CSV Sydøstfyns projektteam sammen med speciallærer Jens Andreassen.

- Jeg kunne ikke se, hvad jeg kunne bruge undervisningen til, og hvordan jeg kunne komme videre, svarer Jan, der er 29 år. - Det er ikke mig at sidde på skolebænken. Men jeg vil gerne lave noget, som kan bruges til noget.

Da jeg skulle starte igen efter sommerferien, snakkede jeg med Jens om mulighederne og om, hvad vi kunne finde ud af, siger Jan videre. - Vi snakkede om mine evner og egenskaber og om, hvad jeg gerne ville.

Resultatet blev, at jeg kom herved i træværkstedet – og det er jeg rigtig glad for. Det var også helt afgørende, at jeg selv var med til at bestemme.

Jeg er bl.a. i gang med at lave et bord til min lejlighed, og jeg har masser af projekter i hovedet og på computeren.

Jan har lært sig at konstruere sine projekter med mål m.v. på computeren. Han peger på skærmen, der viser et flot, tredimensionelt

hundehus, som han selv har konstrueret og også er i gang med at bygge.

- Blandt de ting, jeg gerne vil lave, er at dreje en fin, gammeldags telefon i træ med talerør og hørerør, siger han.

- Lærerne kommer og snakker lidt med mig - hører, hvordan det går, og ser, hvad jeg laver.

Siden Jan kom i træværkstedet har mødeprocenten været 100.

- Jeg føler, at jeg har fået det bedre, siger han. - Nu har jeg lyst til at stå op om morgenen.

- Desværre er jeg her kun én dag om ugen, men jeg ville gerne være her noget mere. Der er jo ingen, der har lyst til bare at sidde derhjemme og lave ingenting.

- Stod det til Jan, så var han her hver dag, og vi vil prøve at se, om det kan lade sig gøre at give ham noget mere tid, siger Jens. - Vi har fået en samlet ramme for hele projektet, og inden for den skal vi prøve at give den enkelte kursist så meget som muligt af det, han eller hun har brug for.

Jan er et godt eksempel på, hvor vigtig den indledende samtale er. Nogle af de unge har opbygget en regulær skanse mod det, de kalder systemet – og så kan det være svært at finde den lille åbning, der kan befordre og bygge bro til et samarbejde. Men med fleksibilitet, tillid og vide rammer lykkes det i mange tilfælde, slutter Jens.

Den individuelle tilgang

- Vores mål med samarbejdsprojektet med CSV Sydøstfyn er at få de unge videre i uddannelse eller arbejde og sikre, at de ikke sidder fast - uanset hvad deres problem er. Og vi oplever, at det rykker for de unge, der er med i projektet.

Vi kan nu fastholde unge, som vi ikke tidligere har kunnet fastholde i tilbud. Derfor har vi valgt at fortsætte samarbejdet. Alternativet ville være, at de unge stod i stampe, siger gruppeleder i Jobcenter Nyborg, Anette Sørensen.

Om årsagerne til de gode resultater siger hun:

- CSV Sydøstfyn har en meget individuel tilgang til den enkelte, og det er ikke mange steder, vi kan få det for denne målgruppe.

Her kan de unge være på hold, hvis de magter det – men de kan også få ene-undervisning i en periode, hvis det er det, de har brug for. De unge får en individuelt tilpasset undervisning, og det gør, at de møder noget, de kan overskue.

Også det tætte samarbejde mellem Jobcenterets sagsbehandlere og projektets to lærere betyder meget for resultaterne sammen med vores samarbejde med socialpsykiatrien.

Anette Sørensen tilføjer: - Vi vinder på, at vi har et tværfagligt samarbejde om at give den enkelte unge et individuelt tilpasset helhedstilbud.

Svendborg bliver til CSV Sydfyn

I Svendborg og på Sydfyn er det "business as usual" efter delingen 1. januar 2012.

Aktiviteterne i Svendborg og på Sydfyn samt FVU-afdelingen fortsætter som hidtil – men navnet ændres

til CSV Sydfyn. Jens Schrøder er som hidtil centerleder, og Jens Storm er vicecenterleder samt leder af FVU-afdelingen.

CSV Sydfyn har 60 medarbejdere inklusive FVU-afdelingens medarbejdere.

Kontakt CSV Sydfyn

Ledelse

Centerleder
Jens Schrøder
Tlf. 6223 4906
Mobil: 5155 3433
jens.schroder@svendborg.dk

Vicecenterleder
Jens Storm
Tlf. 6223 4942
Mobil: 2035 9896
jens.storm@svendborg.dk

Administration
Sekretariatsleder
Mie Britt Petersen
Tlf. 6223 4903
Mobil: 5155 3295
mie.petersen@svendborg.dk

Senhjerneskedede

Vejleder
Karl K. Pedersen
Tlf. 6223 4900
Mobil: 3017 4561
karl.klejnstrup.pedersen@svendborg.dk

Sindslidende

Vejleder Berit Johnsen
Telefon: 6223 4900
Mobil: 3017 4557
berit.johnsen@svendborg.dk

Udviklingshæmmede

Vejleder Ole Vind
Telefon: 6223 4900
Mobil: 3017 4806
ole.vind@svendborg.dk

FVU og Ordblinde

FVU-konsulent
Vicki Hnida
Tlf. 6223 4957
Mobil: 3017 6946
vicki.hnida@svendborg.dk

Den 3-årige ungdomsuddannelse

Afdelingsleder Morten Overgaard-Larsen
Tlf. 6223 4907
Mobil: 5155 3341
morten.overgaard-larsen@svendborg.dk

Kollegier, café og klub

Afdelingsleder
Anne-Birgitte Helbo
Tlf. 6223 4905
Mobil: 5155 3291
anne-birgitte.helbo@svendborg.dk

Jobtræningscenter CSV Erhverv

Job- og erhvervskonsulent
Bent Damgaard
Tlf. 6223 4900
Mobil: 3017 4558
bent.damgaard.nielsen@svendborg.dk

CSV Sydøstfyn bliver delt 1. januar

CSV Sydøstfyn bliver ved årsskiftet delt mellem Nyborg og Svendborg kommuner.

Pr. 1. januar 2012 overtager Nyborg Kommune CSV Sydøstfyns aktiviteter i Nyborg/Østfyn – det vil sige voksenspecialundervisningen, den 3-årige ungdomsuddannelse, Carlsmindekollegiet for unge samt Klub 17 for senhjerneskedede.

Eneste undtagelse er CSV Sydøstfyns store FVU-afdeling, som også har adresse i Nyborg. Afdelingen vil fremover være en del af Svendborg-aktiviteterne.

Delingen sker efter, at CSV Sydøstfyn har eksisteret i 5 år.

CSV Sydøstfyn blev til 1. januar 2007 på baggrund af kommunalreformen. De fynske kommuner var enige om at bevare de fire fynske specialundervisningscentre for voksne for at sikre en faglig bæredygtighed og udvikling. ASV Østfyn i Nyborg og ASV Sydfyn i Svendborg blev lagt sammen til CSV Sydøstfyn med Svendborg Kommune som driftsansvarlig.

De syd- og østfynske kommuner stod for financieringen i fællesskab med et fast beløb pr. indbygger. Flere kommuner har de seneste par år hjemtaget deres voksenspecialundervisning. Nyborg Kommune ønskede at gøre det samme pr. 1. januar 2012, men forhandlingerne med Svendborg Kommune herom, resulterede i overtagelse af Nyborg-aktiviteterne som helhed.

– CSV Sydøstfyn besidder stor ekspertise og stor kompetence inden for specialundervisning, siger centerleder Jens Schrøder. - Selvom delingen af CSV Sydøstfyn er en realitet fra 1. januar, ser vi frem til at kunne fortsætte vores samarbejde på tværs af kommunegrænsen for at sikre den videre udvikling af undervisningen til gavn for vores brugere.

– Vi vil gøre vores yderste for, at medarbejderne fra CSV Sydøstfyn føler sig velkomne i Nyborg Kommunes regi, siger Kurt Struve. – Vi har nedsat en arbejdsgruppe, som skal sikre en god dialog om medarbejdernes ønsker og krav til indretning af de nye lokaler i

Ændringer i Nyborg

CSV Sydøstfyns aktiviteter i Nyborg bliver fra 1. januar en del af Nyborg Ungdomsskole med ungdomsskoleleder Kurt Struve som chef.

Jobhuset. Gruppen, som skal med til byggemøderne, har repræsentanter fra STU, VSU og tap'erne, og desuden deltager Lisbeth Kudahl.

For at alle nuværende og nye medarbejdere i ungdomsskolen kan hilse på hinanden, indbyder vi til julehygge 12. december, og vi har planer om en ryste sammen-fest på et senere tidspunkt.

- Når vi har fået det organisatoriske på plads og fået lidt ro på arbejdet, skal vi i gang med visionsarbejdet, siger Kurt Struve videre.

- Jeg ser det som en stor fordel for brugerne, at vi får STU'en ind under Ungdomsskolen, fordi vi i forvejen har kontakten til de svage og skæve unge og således nu kan styrke arbejdet.

Vi har unge fra 4. klasse og op, til de er 18 år. Også SSP-korpset ligger i ungdomsskolen, og derfor vil vi nu bedre kunne forene kræfterne om de bedst mulige tilbud til den enkelte unge.

Kurt Struve understreger, at selvom specialundervisningen i Nyborg fremover bliver en del af Ungdomsskolen, bliver den ikke usynlig.

- Det er heller ikke meningen, siger han. - Vi vil gerne styrke undervisningen, og det erfaringsgrundlag, vi nu får med overtagelsen, vil vi gerne bygge videre på, ligesom vi gerne fortsat vil dele det med CSV Sydfyn.

Jeg kunne sagtens tænke mig et frugtbart samarbejde om at styrke såvel den 3-årige ungdomsuddannelse som voksenspecialundervisningen.

Kontakt

CSV Sydøstfyns medarbejdere i Nyborg får nye mailadresser og nye telefonnumre ved overgangen til Nyborg Kommune, og desværre er de endnu ikke fastlagt. Men Nyborg Kommunes omstilling – 6333 7000 - kan hjælpe, og Kurt Struve kan nås på 6333 7581, mobil 2852 7771.

CSV Sydøstfyns aktiviteter i Nyborg og de omkring 30 medarbejdere bliver fra 1. januar en del af Nyborg Ungdomsskole med ungdomsskoleleder Kurt Struve som chef.

Daglig leder bliver den nuværende leder af CSV Sydøstfyns ungdomsuddannelse i Nyborg, Lisbeth Kudahl.

Fra august flytter undervisningen fra Skovbrynet 17 til det nuværende Jobhuset, Ringvej 1, da Skovbrynet er solgt til Hotel Nyborg Strand.

Selvom specialundervisningen fortsat vil ligge samlet, vil undervisningen ikke fremover blive præsenteret samlet.

Navnet CSV forsvinder, og alle aktiviteterne bliver en integreret del af kommunens øvrige tilbud til brugerne. De vil blive præsenteret på Nyborg Ungdomsskoles hjemmeside som:

- STU – Den 3-årige ungdomsuddannelse
- VSU – Voksenspecialundervisningen
- Carlsminde-kollegiet
- Klub 17

– Vi vil gøre vores yderste for, at medarbejderne fra CSV Sydøstfyn føler sig velkomne i Nyborg Kommunes regi, siger Kurt Struve. – Vi har nedsat en arbejdsgruppe, som skal sikre en god dialog om medarbejdernes ønsker og krav til indretning af de nye lokaler i

Dorthe Peistrup Rasmussen
og lærer Karl Pedersen.

Undervisning for senhjerneskadede

CSV Sydøstfyn tilbyder kompenserende specialundervisning for unge og voksne med en sent erhvervet hjerneskade.

Senhjerneskadede i Svendborg Kommune får et samlet tilbud om undervisning og fysisk træning fra VISAC, som er et samarbejde mellem kommunens fysio- og ergoterapeuter og CSV Sydøstfyn.

Det overordnede mål for undervisningen er at afhjælpe og begrænse virkningen af hjerneskaden og at hjælpe den skadede til at opnå større indsigt i og indflydelse på sit eget liv.

Det sker ved at:

- Genoptræne tabte færdigheder, hvis det er muligt.
- Kompensere for tabte evner – enten ved at udvikle og indlære nye måder at gøre tingene på eller ved at lære at bruge hjælpemidler.
- Øge kursisternes indsigt i deres ændrede livsvilkår og derigennem flytte opmærksomheden fra vanskeligheder til muligheder.
- Finde nye interesser på baggrund af de ændrede vilkår.

Undervisningen er gratis, og hvis der er brug for det, er der mulighed for gratis befordring til og fra undervisningen.

Vi skal videre!

-Aanaan!

Dorthe Peistrup Rasmussen, Svendborg, kæmper for at sige ”banan”. En blodprop i august 2008 ramte hendes talefunktion, læsefunktion og talforståelse. Desuden blev hun lammet i højre side.

Genoptræning har givet Dorthe det meste af førligheden tilbage, men der skal bruges to hænder til at give hånd.

Lærer Karl Pedersen, CSV Sydøstfyn, nikker opmuntrende til Dorthe, mens han holder et kort af en banan op. Derefter kommer turen til skruer og fisk. Dagligdags ord, som Dorthe kæmper med. Da hun er kommet igennem alle 20 kort, starter Karl forfra, mens han optager billede og udtale på et lille videokamera.

– Så kan vi høre fremgangen, siger han. – Og der er rigtig god fremgang!

Dorthe er på hold med Gunhild Gustenhof, der som Dorthe er fra Svendborg, og Victor Hansen fra Tåsinge. De får undervisning i tre timer to gange om ugen på Aldersrocentret i Svendborg og bliver trænet i det, som de gerne vil blive bedre til.

Undervisningen bliver varetaget i et samarbejde mellem Svendborg Kommunes ergo- og fysioterapeuter og CSV Sydøstfyn.

Victor blev hjerneskadet af en blodprop i efteråret 2010 og er ligesom Dorthe ramt på sin tale- og læsefunktion.

Gunhild fik en blodprop under en ferie på

Rhodos i sommeren 2010 – og som du kan høre, er der ikke noget i vejen med min talefunktion, siger hun. – Men jeg blev lammet i hele venstre side og skadet på min koncentration. Jeg er på vej, men jeg har svært ved det. Lammelsen er jeg kommet nogenlunde over, men jeg har haft utrolig svært ved at samle det op, som jeg har mistet.

Hendes første opgave i dag er – igen – at prøve at komme ind på sin mail. Uden hjælp.

– Men lov mig, at hvis du går i stå, så kalder du, siger Karl.

– Jeg er jo fra den generation, der ikke har lært at bruge computeren, men jeg vil gerne lære det, så jeg kan bruge nettet og kommunikere med familie og venner, siger Gunhild.

– **Jeg lægger to bunker kort** til jer hver, siger Karl til Dorthe og Victor. – I den ene stak er billedkort, som I skal parre med ordkortene i den anden stak. I gør det bare i jeres eget tempo.

– Jeg er glad for undervisningen og glad for at være sammen med de andre, siger Victor med lidt besvær.

Han og Dorthe er også med i en lille debatgruppe, hvor sproget kommer i sving på alle mulige måder om aktuelle emner. De holder øje med nyhederne og kommer med artikler eller stikord om emner, som de gerne vil debattere. Efter Odense-rådmand Jan Boyes død for nylig havde Dorthe selv skrevet stikordet ”Jan” for at få vendt hans skæbne i gruppen.

– **I undervisningen** fokuserer vi ikke ret meget på sygdom, siger Karl. – Vi skal videre! Det drejer sig om at lære at udnytte sine nuværende ressourcer bedst muligt.

Er man ramt på sproget, gælder det om at bruge alle de ressourcer, man har, til at kommunikere med omverdenen. Så er det omverdenens opgave at lytte og rette sin kommunikation til, så den er enkel og entydig.

Et spørgsmål får Dorthe til at stå på hovedet i sin taske og hale to bøger frem: En kalender med alle hendes aftaler, og en kommunikationsbog, som er blevet til som led i undervisningen. Den rummer navne og kontaktinformation på alle familiemedlemmer og fagpersoner – samt kort med beskeder som: ”Jeg forstår ikke – sig det igen” og ”Jeg vil gerne hjem” – som Dorthe bruger i sin kommunikation med andre.